

Středočeský kraj

Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu ve Středočeském kraji na období 2019 – 2023

Zpracovatelé:

Mgr. Kateřina Pešatová

Mgr. Tomáš Procházka

Krajský úřad Středočeského kraje

Odbor kultury a památkové péče

Mgr. Tereza Hönigová,

Mgr. Adam Votruba, PhD.

Regionální muzeum v Kolíně, p.o.

Regionální odborné pracoviště pro péči o tradiční
lidovou kulturu.

V Praze, dne 12. 10. 2018

Obsah

1. Úvod	3
2. Stručný popis péče o tradiční lidovou kulturu v České republice v letech 2000 – 2018	3
3. Stručný popis péče o tradiční lidovou kulturu ve Středočeském kraji v letech 2005 – 2018	5
3.1 Vybrané výstupy činnosti Regionálního pracoviště:	6
3.1.1 Zapojení do celostátního dotazníkového šetření, které proběhlo v letech 2006 – 2010.....	6
3.1.2 Prezentace tradiční lidové kultury veřejnosti.....	7
3.1.3 Každoročně Středočeský kraj pořádá akce na podporu tradiční lidové kultury 7	
3.1.3.1 Dny lidové architektury	7
3.1.3.2 Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje	8
4. Vyhodnocení uplynulého období (2015 – 2018).....	8
5. SWOT analýza péče o tradiční lidovou kulturu ve Středočeském kraji.....	9
6. Cíle péče o tradiční lidovou kulturu ve Středočeském kraji na období 2019 – 2023	10
6.1 Předmět péče	10
6.2 Cíl péče	10
6.3 Nástroje	11
7. Konkrétní úkoly k naplnění cílů stanovených pro oblast tradiční lidové kultury ve Středočeském kraji na období 2019 – 2023.....	11
7.1 Identifikace jevů tradiční lidové kultury	12
7.2 Dokumentace jevů tradiční lidové kultury.....	12
7.3 Uchování, šíření, prezentace a předávání hodnot tradiční lidové kultury.....	12
8. Finanční zdroje	12
9. Závěr.....	13
Příloha č. 1 Metodický postup pro vedení Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Středočeského kraje	14
Příloha č. 2 Metodický postup pro udělení titulu „Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje“	18

1. Úvod

Nedílnou součástí života ve Středočeském kraji jsou projevy tradiční lidové kultury. Dochovaly se jak hmotné tak i nehmotné statky, které jsou předávány z generace na generaci. Mezi projevy hmotné lidové kultury nacházíme lidová řemesla a lidovou uměleckou výrobu, technologické postupy apod. K nehmotným kulturním památkám patří lidové obyčeje a zvyky, lidová slovesnost, hudba a tanec.

Řada z těchto jevů tradiční lidové kultury je přítomna kolem nás dodnes a setkáváme se s ní i v současném světě. Jejich četnost a autenticita je v různých regionech odlišná. V některých oblastech se projevy tradiční lidové kultury vyskytují jen příležitostně, v jiných regionech jsou nedílnou součástí každodenního života. Kultura se podílí na rozvoji cestovního ruchu, významně ovlivňuje rozvoj v jednotlivých obcích v regionu a tak přispívá k růstu ekonomiky. Rozhodující je však přístup a aktivita občanů, kteří se na zachování, rozvoji, prezentaci a předávání jevů tradiční lidové kultury významnou měrou podílejí.

Cílem předkládaného materiálu je stanovit koncepční nástroje účinnější péče o tradiční lidovou kulturu, které budou směřovat k její efektivnější identifikaci, dokumentaci a ochraně.

2. Stručný popis péče o tradiční lidovou kulturu v České republice v letech 2000 – 2018

Stěžejním dokumentem mezinárodního významu je „Doporučení k ochraně tradiční a lidové kultury“ schválené na 25. zasedání Generální konference UNESCO v roce 1989. Následně byl přijat „Akční plán na ochranu a rozvoj nehmotného kulturního dědictví“ na celosvětovém shromáždění ve Washingtonu v roce 1999. V roce 2003 byla přijata na 32. zasedání Generální konference UNESCO „Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví“, na jejíž přípravě se podílela i Česká republika, která se smluvní stranou Úmluvy stala v roce 2009.

Česká republika deklarovala svůj zájem o tradiční lidovou kulturu již ve svém strategickém dokumentu „Strategie účinnější státní podpory kultury“. Tato Strategie byla v aktualizované verzi schválena usnesením vlády č. 40 dne 10. ledna 2001 (Kulturní politika v České republice). V roce 2003 přijala vláda České republiky usnesením č. 571 ze dne 11. června 2003 „Koncepci účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice“. Dne 5. ledna 2011 byla schválena v pořadí druhá „Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na léta 2011 až 2015“. Následně 13. ledna 2016 byla vládou schválena „Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR na období 2016 až 2020“. Krajským orgánům bylo doporučeno vytvořit na svém území krajská informační a dokumentační centra garantující identifikaci a dokumentaci projevů tradiční lidové kultury a péči o ně nebo touto funkcí pověřit některou ze svých stávajících kulturních institucí. Ve Středočeském kraji bylo touto funkcí pověřeno Regionální muzeum v Kolíně, příspěvková organizace Středočeského kraje.

Obdobně postupovaly další kraje. Na území České republiky tak došlo v letech 2004 – 2008 k vytvoření 14 pracovišť zaměřených na péči o tradiční lidovou kulturu. Na celostátní úrovni byl tímto úkolem pověřen Národní ústav lidové kultury ve Strážnici. Regionální pracoviště se stala odbornými guaranty péče o tradiční lidovou kulturu v jednotlivých krajích a Ministerstvo kultury jejich činnost každoročně (od roku 2005)

podporuje prostřednictvím výběrových dotačních řízení (dotační titul „Podpora tradiční lidové kultury“).

V roce 2004 Ministerstvo kultury č. j. 323/2004 vydalo vzorovou náplň regionálního pracoviště.

Regionální pracoviště:

- je pověřeno funkcí informačního, školícího a metodického pracoviště pro území kraje
- provádí dokumentaci tradiční lidové kultury a koordinuje její provádění na území celého kraje
- spolupracuje při identifikaci a zpracování záznamů o jevech tradiční lidové kultury
- spolupracuje s dobrovolnými dokumentátory (zpravodaji), vytváří si jejich síť a poskytuje jim metodologickou pomoc
- pořádá specializovaná školení pro dobrovolné dokumentátory (zpravodaje), profesionální pracovníky dokumentace, sbírek, konzervačních a restaurátorských pracovišť atd.
 - vytváří specializované databáze
 - poskytuje metodickou pomoc státní správě a samosprávě
 - poskytuje metodickou pomoc ostatním odborným institucím v rámci kraje v otázkách péče o tradiční lidovou kulturu
 - shromažďuje doklady o mimořádně hodnotných jedinečných projevech tradiční lidové kultury v kraji
 - shromažďuje informace o nejúspěšnějších postupech v uchovávání, prezentaci a předávání projevů tradiční lidové kultury a navrhuje je Krajskému úřadu nebo Národnímu ústavu lidové kultury k popularizaci nebo je ve vlastní působnosti uveřejňuje
 - předkládá návrhy do seznamů nemateriálních statků tradiční lidové kultury
 - poskytuje informace veřejnosti
 - popularizuje a prezentuje shromážděné doklady o projevech tradiční lidové kultury formou výstav a publikací, popř. iniciuje tuto prezentaci u dalších institucí v kraji
 - spolupracuje s Národním ústavem lidové kultury v záležitostech péče o tradiční lidovou kulturu
 - spolupracuje s Asociací muzeí a galerií České republiky, popř. dalšími nestátními institucemi působícími v tomto oboru
 - v rámci kraje koordinuje (doporučuje nebo vybírá) předkládání projektů a požadavků směřujících k zajištění péče o tradiční lidovou kulturu na území kraje, do grantových programů Ministerstva kultury nebo jiných ústředních orgánů, popř. do grantových programů vyhlášených krajem.

Vymezením činností a koordinací pracovišť vznikla napříč Českou republikou v poměrně krátké době obsáhlá databáze o současné podobě tradiční lidové kultury.

V letech 2006 – 2010 bylo provedeno dotazníkové šetření **„Identifikace a dokumentace tradiční lidové kultury v České republice“**. Výsledky tohoto výzkumného projektu jsou zpracovány samostatně pro každý kraj. Tematické okruhy dotazníkového výzkumu, který řídil Národní ústav lidové kultury ve Strážnici byly: folklor, tradiční způsoby obživy, lidová religiozita, obyčejové tradice, lidová strava, doprava, obchod, trh, lidový oděv, společenské vztahy a výtvarná kultura.

Další vybrané výstupy celostátního charakteru vycházející z koncepčního dokumentu:

- Od roku 2001, dle nařízení vlády č. 5/2003 Sb., o oceněních v oblasti kultury udělovaných Ministerstvem kultury, ve znění pozdějších předpisů, je každoročně udělován titul „Nošitel tradice lidových řemesel“ inspirovaný světovým projektem UNESCO „Žijící lidské poklady“.
- Byla navázána aktivní spolupráce s Akademií věd ČR, s Českou národopisnou společností, s Asociací muzeí a galerií ČR a její Etnografickou komisí, vysokými školami, řadou občanských sdružení, měst a obcí. Z mezinárodního hlediska se jedná především o spolupráci s UNESCO, zeměmi Visegrádského seskupení a nevládními světovými organizacemi jako jsou CIOFF – Mezinárodní rada organizátorů folklorních festivalů a lidového umění, IOV – Mezinárodní organizace pro lidové umění, IGF - Mezinárodní unie folklorních sdružení, ale také ICOM – Mezinárodní rada muzeí, AEOM – Asociace evropských muzeí v přírodě atd.
- V roce 2008 byl s ohledem na Úmluvu o zachování nemateriálního kulturního dědictví zřízen „Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky“ (příkaz ministra kultury č. 41/2008, novelizován příkazem ministryně č. 45/2012), do kterého bylo zapsáno 12 položek (k 31. 12. 2014).

3. Stručný popis péče o tradiční lidovou kulturu ve Středočeském kraji v letech 2005 – 2018

Rada Středočeského kraje pověřila dne 19. ledna roku 2005 Regionální muzeum v Kolíně funkcí Regionálního odborného pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu v souladu s „Konceptí účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice“, schválenou Usnesením vlády ČR č. 571 ze dne 11. června 2003. Činnost regionálního pracoviště byla zahájena 1. března 2005. V následujících letech byly prováděny terénní výzkumy v celé oblasti středních Čech. Bylo zachyceno několik desítek projevů tradiční lidové kultury. Také byla navázána spolupráce s ostatními etnografy v jednotlivých středočeských muzeích a se svou činností také intenzivně věnují dokumentaci projevů tradiční lidové kultury a přispívají tak k její ochraně.

V roce 2015 přijalo Zastupitelstvo Středočeského kraje Usnesením č. 128-20/2015/ZK ze dne 7. 12. 2015 Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu ve Středočeském kraji na období 2015 – 2018. Současná koncepce navazuje na předchozí koncepci, zároveň ale ve své větší části obsahuje řadu pozitivních prvků a principů, které by bylo vhodné i nadále zachovat.

Každý rok uděluje hejtman Středočeského kraje v souladu s „Konceptí péče o tradiční lidovou kulturu v České republice“, schválenou usnesením vlády ČR v roce 2011, titul „Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje“. Toto ocenění je formou veřejného uznání a podpory těm, kdo se snaží udržet znalosti a dovednosti nutné pro provádění tradičních rukodělných technologií, účinně a kvalifikovaně je prezentovat a předávat dalším generacím. Titul „Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje“ byl udělen doposud šesti osobám. Jejich seznam je zveřejněn na stránkách Muzea lidových staveb v Kouřimi v sekci Tradiční lidová kultura i s životopisnými medailonky oceněných osobností.

Nositelé titulu „Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje“		
rok	jméno	řemeslo
2013	Jiří Rücker	řezbářství, rytectví
2014	Miluše Šimová	výroba vizovického pečiva
2015	Ján Chvalník	řezbářství, betlé mářství
2016	Marie Antonie Filipiová	výroba krojů a krojových součástí
2017	Zdeněk Grausam	kovářství
2018	Titul nebyl udělen	

V roce 2015 byl v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 5. ledna 2011 č. 11 o „Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na léta 2011 až 2015“ zřízen „Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Středočeského kraje“. Jeho hlavním účelem je ochrana, zachování, identifikace, rozvoj a podpora nemateriálního kulturního dědictví na území Středočeského kraje. Začátkem roku 2016 byly na Seznam zapsány spolky Vltavan Davle a Vltavan Štěchovice. Seznam je uveřejněn na stránkách Muzea lidových staveb v Kouřimi v sekci Tradiční lidová kultura. Následně byla upřena pozornost na téma dechové hudby, jejíž projevy jsou dokumentovány a posuzovány Regionálním odborným pracovištěm pro péči o tradiční lidovou kulturu. Zpracování tohoto tématu nebylo pro jeho časovou a personální náročnost doposud ukončeno.

3.1 Vybrané výstupy činnosti Regionálního pracoviště:

3.1.1 Zapojení do celostátního dotazníkového šetření, které proběhlo v letech 2006 – 2010

- 2006 – dokumentace ohrožených jevů v oblasti folkloru (vyprávění, zpěv, zpěvnost, tance, folklor dětí a lid. Divadlo) a v oblasti tradičního způsobu obživy (zemědělství, rybolov a myslivost)
- 2007 – lidová religiozita, sídlo dům a bydlení
- 2008 – obyčejové tradice
- 2009 – lidová strava, obchod, trh a lidový oděv
- 2010 – společenské vztahy, výtvarná kultura

Výsledky dotazníkového šetření vedly v letech 2011–2015 k pokračování intenzivní dokumentace v oblasti tradičních lidových obyčejů. Šetření pomohlo Centru pro tradiční lidovou kulturu získat nové informace o tradiční lidové kultuře ve středních Čechách a částečně také v Praze.

Hlavním cílem výzkumu v letech 2011 – 2015 bylo získávání informací o průběhu tradičních lidových obyčejů, které jsou udržovány v jednotlivých oblastech Středočeského kraje. Nově získané informace byly porovnávány s výsledky z terénních výzkumů z předchozích let. Výsledky výzkumu týkající se tradičního zvykosloví vydalo Regionální muzeum v Kolíně v letech 2012 – 2013 knižně („Rok s tradičními lidovými obyčeji a slavnostmi ve středních Čechách – Jaro a léto“, „Rok s tradičními lidovými obyčeji a slavnostmi ve středních Čechách – Podzim a zima“).

3.1.2 Prezentace tradiční lidové kultury veřejnosti

V oblasti prezentace tradiční lidové kultury je činnost Regionálního pracoviště provázána s činností pobočky Regionálního muzea v Kolíně, p.o., Muzeem lidových staveb v Kouřimi. Zde je každoročně pořádáno několik národopisných pořadů. V rámci národopisných programů se v Muzeu lidových staveb v Kouřimi konají také odborné přednášky a komentované prohlídky, ukázky řemesel a různých technologických postupů a lektorské programy a kurzy pro děti i dospělé. K činnosti pracoviště také patří pořádání výstav, řešení různých badatelských dotazů nebo odborných konzultací diplomových prací týkajících se lidové kultury.

Každoročně probíhají v Muzeu lidových staveb v Kouřimi tyto programy:

- Tříkrálové koledování
- Masopust
- Velikonoce
- Před Filipojakubskou nocí
- Letnice
- Svatojánská noc
- Řemeslné pohádkové léto
- Dožínky
- Svatohavelské císařské posvícení
- Mikulášská občůzka
- Stříbrná adventní neděle

Ve Středočeském kraji se věnují prezentaci tradiční lidové kultury také Polabské národopisné muzeum, Skanzen Vysoký Chlumec a Skalní obydlí ve Lhotce u Mělníka. Každoročně zde probíhají následující programy:

Polabské národopisné muzeum

- Jaro na vsi
- Polabská vonička
- Dny lidové architektury
- Dožínky
- Lidové Vánoce v Polabí

Muzeum vesnických staveb středního Povltaví Velikonoční týden

- Den řemesel
- Vojáci na dědině

Skalní obydlí ve Lhotce u Mělníka

- Tetička Mína vypravuje

3.1.3 Každoročně Středočeský kraj pořádá akce na podporu tradiční lidové kultury

3.1.3.1 Dny lidové architektury

Středočeský kraj patří velikostí (10929 km² k 1. 1. 2017), počtem obcí (1144 k 1. 1. 2017) i obyvatel (1 348 840 k 30. 9. 2017) mezi největší kraje v České republice. Byl

významným centrem osidlovacího procesu našeho území a významným místem české historie.

Nemovité kulturní památky lidové architektury, jakými jsou například zemědělské usedlosti, chalupy, kapličky, boží muka apod., jsou jedinečným bohatstvím Středočeského kraje a jako takové tvoří téměř sedminu všech památek tohoto typu u nás.

Středočeský kraj s vědomím nutnosti podpory uchování a dalšího rozvoje hodnot lidové architektury, která se nachází na jeho území, pořádá „Dny lidové architektury Středočeského kraje“.

Akce je pořádána v souladu s některými kraji republiky v době, kdy vzpomínáme narození Jakuba Bursy, proslulého osobitého zednického mistra, lidového umělce – fasádníka a štukatéra (21. 7. 1813 – 19. 8. 1884) na jeho počest i k počtě všech ostatních mistrů lidového stavitelství.

3.1.3.2 Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje

Území Středočeského kraje, je velmi bohaté na projevy tradiční lidové kultury. Její součástí tvoří tradiční rukodělná výroba, která dala vzniknout tisícům artefaktů, jež se staly součástí národního kulturního dědictví a jsou uchovávány ve sbírkách muzejních institucí zřizovaných Středočeským krajem.

Středočeský kraj s vědomím nutnosti podpory uchování a dalšího rozvoje těchto hodnot, ve smyslu usnesení vlády České republiky ze dne 10. ledna 2001 č. 40 k aktualizaci Strategie účinnější státní podpory kultury, ve smyslu usnesení vlády České republiky ze dne 11. června 2003 č. 571 ke Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice, v souladu s výzvou UNESCO „Žijící lidské poklady“ a ve vztahu k udělování celostátního titulu „Nositel tradice lidových řemesel“ uděluje ve spolupráci s Regionálním odborným pracovištěm pro péči o tradiční lidovou kulturu titul "Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje“ jako formu veřejného uznání a podpory těm, kdo se snaží udržet znalosti a dovednosti nutné pro provozování tradičních rukodělných technologií, účinně a kvalifikovaně je prezentovat a předat je dalším generacím. Titul je určen osobám, které dokonale ovládají dovednosti, postupy a technologie tradiční rukodělné výroby a přiměřeně svým možnostem předávají tyto znalosti budoucím generacím a prezentují své výrobky na veřejnosti.

4. Vyhodnocení uplynulého období

Regionální odborné pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu se v období 2015 – 2018 věnovalo dokumentaci tradiční lidové kultury v oblasti lidové písně a zpěvnosti ve spolupráci s Ústavem etnologie Filosofické fakulty Univerzity Karlovy a provádělo dokumentaci dudáctví ve spolupráci s Národním ústavem lidové kultury ve Strážnici. Třem osobám byl udělen titul „Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje“ a uskutečnil se zatím jeden zápis na „Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Středočeského kraje“ (viz kapitola č. 3).

Regionální pracoviště spolupracovalo s odbornými etnografickými pracovníky muzeí zřizovaných Středočeským krajem (Polabské národopisné muzeum, Muzeum vesnických staveb středního Povltaví, Skalní obydlí ve Lhotce u Mělníka, odborné oddělení Středočeského muzea v Roztokách u Prahy) na zmíněném výzkumu fenoménu dudáctví a při udílení titulu „Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského

kraje“. Dále se regionální pracoviště věnovalo prezentaci tradiční lidové kultury v rámci národopisných pořadů Muzea lidových staveb v Kouřimi. I ostatní odborná pracoviště prezentovala tradiční lidovou kulturu, podrobný popis viz kapitola č. 3. Do budoucna by bylo žádoucí vzájemnou kooperaci nadále prohloubit. K zajištění informovanosti veřejnosti o oblasti tradiční lidové kultury přispívá regionální pracoviště kromě jiného provozováním internetových stránek (stránky Muzea lidových staveb v Kouřimi) a péčí o akvizice muzejní knihovny, která je přístupná veřejnosti. Součástí práce regionálního pracoviště je i vzdělávání dospělých a dětí formou lektorských programů. Koncepci péče o tradiční lidovou kulturu se dařilo plnit ve všech jejích bodech s výjimkou vytvoření databáze lidových slavností a obyčejů, kterou nebylo při stávajícím personálním obsazení možné zajistit.

5. SWOT analýza péče o tradiční lidovou kulturu ve Středočeském kraji

Silné stránky:

- Četnost dochovaných a stále živých hmotných i nehmotných jevů tradiční lidové kultury
- Existence Regionálního pracoviště při Regionálním muzeu v Kolíně
- Udělování krajských ocenění – „Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje“
- Vytvoření a vedení „Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Středočeského kraje“
- Finanční podpora ze strany Ministerstva kultury, Středočeského kraje, měst a obcí
- Bohaté sbírkové fondy muzeí zřizovaných Středočeským krajem
- Zlepšení české muzejní pedagogiky – pořádání lektorských programů pro školy prostřednictvím muzeí v přírodě.

Slabé stránky:

- Nedostatečný počet etnografů a dalších odborných pracovníků, kteří by se podíleli na identifikaci a dokumentaci projevů tradiční lidové kultury ve Středočeském kraji
- Nedostatečná spolupráce se vzdělávacími institucemi vyplývající z minimálního zastoupení tématu tradiční lidové kultury ve vzdělávacích programech
- Nedostatečná prezentace projevů tradiční lidové kultury široké veřejnosti
- Nedostatečná podpora a spolupráce odborného pracoviště na rozvíjení serveru www.lidovakultura.cz
- Malý zájem cestovního ruchu o oblast tradiční lidové kultury
- Dosavadní nedostatečná míra kooperace mezi etnografickými pracovišti muzeí zřizovanými Středočeským krajem

Příležitosti:

- Zlepšení spolupráce s ostatními etnografy ze středočeských muzeí – může přinést intenzivnější identifikaci a dokumentaci projevů tradiční lidové kultury v kraji, možnost konání pravidelného setkávání muzejních etnografů
- Využití místních tradic lidové kultury pro školní i mimoškolní vzdělání mládeže a dětí

- Spolupráce s nositeli titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje v rámci národopisných pořadů

Hrozby:

- Pokles povědomí o tradiční lidové kultuře
- Ohrožení a postupný zánik některých projevů tradiční lidové kultury
- Klesající počet dobrovolných pracovníků
- Omezení finančních prostředků z veřejných rozpočtů

6. Cíle péče o tradiční lidovou kulturu ve Středočeském kraji na období 2019 – 2023

6.1 Předmět péče

Předmětem „Konceptce péče o tradiční lidovou kulturu ve Středočeském kraji na období 2019 – 2023“ je, ve shodě s celostátní „Konceptcí účinnější péče o tradiční lidovou kulturu na léta 2016 – 2020“ a „Úmluvou o zachování nemateriálního kulturního dědictví“, péče o část kulturního dědictví - péče o tradiční lidovou kulturu ve Středočeském kraji. Tradiční lidová kultura tvoří nedílnou součást kulturního dědictví, které je zdrojem kulturní rozmanitosti, vzdělanosti a utváří základ kulturní identity obyvatel České republiky. Kulturní dědictví je důležitou součástí hmotného a duchovního bohatství České republiky, je zdrojem kulturní rozmanitosti, vzdělanosti, utváří základ kulturní identity obyvatel této země. Ukazuje se, že má velký podíl i při využívání volného času a tím přispívá ke kultivovanosti obyvatel a napomáhá v boji proti rozličným sociálně patologickým jevům ve společnosti. Tradiční lidová kultura tvoří nedílnou, avšak osobitou součást kulturního dědictví, jejímž specifikem je, že je živá a na rozdíl od dědictví hmotného se stále vyvíjí a přetváří. (Zdroj: <http://www.lidovakultura.cz/lidova-kultura/lidova-kultura-v-cr/pojem-a-cleneni/>)

6.2 Cíl péče

Cílem péče je podpořit uchování dosud existujících projevů tradiční lidové kultury a předat je dalším generacím. Prezentací těchto projektů může být výrazně obohacena soudobá kultura, což může přirozenou cestou přispět k uchování kulturní identity ve Středočeském kraji.

Opatření budou směřovat k:

- Identifikaci a dokumentaci projevů tradiční lidové kultury na území Středočeského kraje prostřednictvím terénního výzkumu
- Vedení „Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Středočeského kraje“ zveřejněný na stránkách Muzea lidových staveb v Kouřimi
- Udělování titulu „Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje“
- Pořádání „Dnů lidové architektury“
- Ochrana a uchování dosud existujících prvků tradiční lidové kultury prostřednictvím jejich dokumentace a oceňováním nositelů tradiční lidové kultury
- Průběžné zpracovávání přehledů akcí a aktivit tradiční lidové kultury ve Středočeském kraji

- Efektivnější prezentace tradiční lidové kultury prostřednictvím odborných institucí a médií
- Prezentace tradiční lidové kultury a jejích hodnot široké veřejnosti v jednotlivých částech Středočeského kraje (hmotná i nehmotná kultura)
- Zlepšení kooperace Regionálního pracoviště s ostatními muzei ve Středočeském kraji

6.3 Nástroje

K naplnění těchto cílů budou hlavně využity nástroje ekonomické, které se efektivně osvědčily i v přechodném období. Dalšími důležitými nástroji, které budou využity k naplnění těchto cílů, budou nástroje metodické a institucionální:

Ekonomické:

- Grantová podpora tradiční lidové kultury na úrovni obcí, kraje a národní úrovni

Metodické:

- Vedení seznamu nejvýznamnějších jevů tradiční lidové kultury ve Středočeském kraji dle pravidel Odborné komise pro vedení „Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Středočeského kraje“
- Vytvoření metodik pro systematickou dokumentaci tradiční lidové kultury v rámci celého Středočeského kraje
- Nominace na ceny Ministerstva kultury v oblasti tradiční lidové kultury – zejména udělování titulu „Nositel tradice lidových řemesel“
- Udělování cen Středočeského kraje v oblasti tradiční lidové kultury – udělování titulu „Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje“
- Pořádání Dnů lidové architektury

Institucionální:

- Existence a činnost Regionálního pracoviště tradiční lidové kultury
- Existence dalších institucí a organizací zabývajících se péčí o tradiční lidovou kulturu v rámci Středočeského kraje, zejména muzeí zřízovaných Středočeským krajem, a jejich kooperace s Regionálním pracovištěm
- Vytvoření a následné využívání sítě dobrovolných dokumentátorů pro identifikaci a dokumentaci jevů tradiční lidové kultury.

7. Konkrétní úkoly k naplnění cílů stanovených pro oblast tradiční lidové kultury ve Středočeském kraji na období 2019 – 2023

Dne 19. ledna 2005 přijala Rada Středočeského kraje usnesení, kterým schválila Pověření Regionálního muzea v Kolíně k výkonu Regionálního pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu ve Středočeském kraji. Regionální muzeum v Kolíně se tak stalo odborným garantem péče o tradiční lidovou kulturu v daném regionu.

7.1 Identifikace jevů tradiční lidové kultury

- Navázání na dosavadní výzkum jevů tradiční lidové kultury na území Středočeského kraje – spolupráce s etnografy příspěvkových organizací Středočeského kraje, vytvoření a zapojení sítě dobrovolných dokumentátorů

7.2 Dokumentace jevů tradiční lidové kultury

- Na základě metodik provádět dokumentaci projevů tradiční lidové kultury, zejména těch, které jsou bezprostředně ohroženy a hrozí jim zánik
- V rámci sbírkotvorné činnosti evidovat a zpracovávat materiální doklady související s projevy tradiční lidové kultury a vytvářet jejich elektronickou databázi
- Prostřednictvím „Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Středočeského kraje“ vést soupis nejvýznamnějších projevů tradiční lidové kultury ve Středočeském kraji, zveřejněný na stránkách Muzea lidových staveb v Kouřimi
- Pravidelně rozšiřovat a aktualizovat „Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Středočeského kraje“, sledovat a dokumentovat proměny jeho částí a veřejného využití.

7.3 Uchování, šíření, prezentace a předávání hodnot tradiční lidové kultury

- Popularizace a prezentace shromážděných dokladů o projevech tradiční lidové kultury formou výstav a publikací z oborů tradiční lidové kultury
- Pořádání lektorských programů zaměřených především na mládež za účelem seznámení s místními a regionálními projevy tradiční lidové kultury, nabídka bude určena mateřským, základním, výhledově i středním školám
- Předvádění projevů tradiční lidové kultury – například technologické postupy, obřady, obyčeje, zvyky, zpěv a hudbu, tance a další
- Vystavování hmotných artefaktů tradiční lidové kultury v rámci výstavní činnosti
- Vytvoření a správa databáze lidových slavností, výročních obyčejů a obřadů, které se doposud konají v jednotlivých obcích Středočeského kraje, zveřejněné na stránkách Regionálního muzea v Kolíně
- Mapování současného stavu folkloru a folklorních souborů ve Středočeském kraji.

8. Finanční zdroje

Oblast tradiční lidové kultury je financována z více zdrojů, základem jsou veřejné zdroje – neinvestiční dotace kraje a národní zdroje (zejména Ministerstva kultury). Částka na podporu tradiční lidové kultury poskytovaná Středočeským krajem, zřizovatelem muzeí, je zahrnuta v příspěvku na provoz jednotlivých krajských muzeí. Muzea, v nichž pracují etnografové, zaměřují svou činnost na dokumentaci postupně zanikajících projevů tradiční lidové kultury, na terénní výzkumy v regionu a doplňování sbírkových fondů akvizicemi z oblasti tradiční lidové kultury a na prezentaci tradiční lidové kultury v rámci expozic, výstav a doprovodných programů určených veřejnosti. Provozní náklady regionálního pracoviště jsou hrazeny z rozpočtu Regionálního muzea v Kolíně, p.o. V letech 2016, 2017 a 2018 byly projekty detailnějšího zpracování a

seznamování s TLK hrazeny z neinvestičních dotací ze státního rozpočtu Ministerstva kultury České republiky – Odbor regionální a národností kultury.

Financování Dnů lidové architektury ve výši 300 000 Kč ročně bude zajištěno z prostředků rozpočtu Středočeského kraje tak jako doposud z kapitoly 06 - kultura. Financování Mistra tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje ve výši 10 000 Kč ročně bude zajištěno z rozpočtu Regionálního muzea v Kolíně, příspěvková organizace.

9. Závěr

Záměrem této Koncepce bylo stanovení nástrojů a opatření, která budou přispívat k účinnější ochraně, výzkumu, dokumentaci, předávání a využívání projevů tradiční lidové kultury ve Středočeském kraji jako nedílné součásti kulturního dědictví.

Cílem Koncepce je vytvořit podmínky pro systematickou identifikaci a dokumentaci živých, zaniklých i revitalizovaných jevů tradiční lidové kultury, účinnější péči a ochranu nemateriálních statků tradiční lidové kultury v kraji. Koncepce má rovněž prohloubit spolupráci všech subjektů, které se zabývají výzkumem nemateriálního kulturního dědictví na území Středočeského kraje. Důraz je kladen na zvýšení povědomí o hodnotách tradiční lidové kultury a na zvýšení zájmu o tradiční lidovou kulturu mezi širokou veřejností.

Stanovené cíle, úkoly a opatření vycházejí ze záměrů a specifických potřeb kraje a celostátních dokumentů platných pro oblast nemateriálního kulturního dědictví. Stěžejním výchozím dokumentem byla „Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na léta 2016 – 2020“.

Příloha č. 1

Metodický postup pro vedení Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Středočeského kraje

článek 1. Obecný úvod

Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Středočeského kraje (dále jen „Seznam“) byl zřízen v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 5. ledna 2011 č. 11 o „Koncepci účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na léta 2011 až 2015“ (bod 4.2.5.) a je průběžně doplňován v souladu s „Koncepcí účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na léta 2016 až 2020“ (bod 4.2.5.) schválenou usnesením vlády ze dne 13. ledna 2016. Jeho hlavním účelem je ochrana, zachování, identifikace, rozvoj a podpora nemateriálního kulturního dědictví na území Středočeského kraje.

Cílem tohoto postupu je stanovit proces navrhování a zapisování nemateriálních statků tradiční lidové kultury do Seznamu, provádění periodické kontrolní dokumentace a způsob označování do Seznamu zapsaných nemateriálních statků za ohrožené nebo zaniklé.

článek 2. Vymezení pojmů

Nemateriálním statkem (souborem nemateriálních statků) tradiční lidové kultury (dále jen „Nemateriální statek“) se rozumí zkušenosti, znázornění, vyjádření, znalosti, dovednosti, nástroje, předměty, artefakty a kulturní prostory s nimi související, které společensví, skupiny a v některých případech též jednotlivci považují za součást svého nemateriálního kulturního dědictví. Nemateriální kulturní dědictví, předávané z pokolení na pokolení, je společensvími a skupinami lidí neustále přetvářeno v závislosti na jejich prostředí, na jejich interakci s přírodou a na jejich historii, je znakem jejich identity a kontinuity, podporuje takto úctu ke kulturní rozmanitosti a lidské tvořivosti.

Za takto vymezené nemateriální kulturní dědictví se považují projevy náležející do těchto oblastí:

- lidové ústní tradice a vyjádření
- lidové interpretační umění
- lidové společenské zvyklosti, obřady a slavnostní události
- znalosti a dovednosti charakteristické pro tradiční řemeslný postup při zhotovení konkrétního artefaktu lidových řemesel

Pro účely těchto „Pravidel“ se bere v úvahu pouze nemateriální kulturní dědictví slučitelné s právními normami týkajícími se lidských práv, zásad vzájemné úcty mezi společensvími, skupinami i jednotlivci a trvale udržitelného rozvoje. Do Seznamu se nezapisují potraviny nebo nápoje, ať již vyráběné podomácku, řemeslně nebo průmyslově. Pokud jsou potraviny a nápoje doprovodným prvkem tradičního obřadu nebo zvyku, toto ustanovení neplatí.

Nositelem statku se rozumí jednotlivec nebo společensví, které uchovává, přetváří a předává statek dalším generacím.

článek 3 Úloha Středočeského kraje

Rada Středočeského kraje schvaluje založení „Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Středočeského kraje“, schvaluje Metodický pokyn pro vedení Seznamu,

pověřuje Regionální muzeum v Kolíně, p.o. – Regionální odborné pracoviště pro tradiční lidovou kulturu jeho administrací, jmenuje Odbornou komisi pro zápis nemateriálních statků do Seznamu a schvaluje návrhy doporučené Odbornou komisí na zápis nemateriálního statku do Seznamu. Dále pak rovněž schvaluje návrhy na zapsání nemateriálního statku do „Seznamu nemateriálních statků lidové kultury České republiky“ (dále jen „Seznam ČR“).

1. Úloha Regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu

Na začátku roku 2005 pověřil Středočeský kraj svoji příspěvkovou organizaci **Regionální muzeum v Kolíně, p.o.** vytvořením Regionálního odborného pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu (dále jen „Regionální pracoviště“).

Regionální pracoviště vede a aktualizuje Seznam, vyřizuje agendu spojenou s návrhy a zápisy statků do Seznamu, případně s označením statků za ohrožené či zaniklé (vykonává zejména činnosti správce dat seznamu, a to jak v listinné, tak i elektronické podobě). Připravuje návrhy pro projednání Odborné komise, zadává odborné posudky posuzovatelům určeným Odbornou komisí, posuzuje předložené návrhy z hlediska jejich věcné správnosti, zpravidla jednou za pět let. Při předkládání návrhů a dalších podkladů radě kraje spolupracuje s muzei, které jsou zřizovány Středočeským krajem, s Odborem kultury a památkové péče Krajského úřadu Středočeského kraje a případně s dalšími jednotlivci a institucemi.

Návrhy na zápis nemateriálního statku do Seznamu se podávají písemnou i elektronickou formou na adresu **Regionálního pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu při Regionálním muzeu v Kolíně**, Karlovo náměstí 8, 280 02 Kolín I, email: info@muzeumkolin.cz, votruba@muzeumkolin.cz

2. Úloha Odborné komise pro zápis nemateriálních statků do Seznamu

Odborná komise posuzuje návrhy na zápis do Seznamu a do Seznamu ČR. Navrhuje případné posuzovatele pro zpracování nezávislých posudků. Posuzuje stav statku, vyjadřuje se k navrženým opatřením, případně dává doporučení k označení statku za ohrožený nebo za zaniklý. Administrativní záležitosti komise zařizuje tajemník komise, kterým bude pracovník Regionálního pracoviště. Komise má nejméně sedm členů.

3. Úloha posuzovatelů pro zápis nemateriálních statků do Seznamu

Posuzovatelé návrhů jsou nezávislí experti, zpravidla etnografové a historici. Na vyžádání zpracovávají písemné posudky, které slouží jako podklad pro jednání Odborné komise. Rozsah a skladbu posudku určuje Odborná komise.

4. Náležitosti návrhu na zápis nemateriálních statku do Seznamu

Pro zapsání do Seznamu musí nemateriální statek splňovat tyto podmínky:

- odpovídá definici nemateriálního statku dle bodu 2 tohoto Metodického pokynu
- je dosud živý a má i v současnosti svou sociální a kulturní funkci
- je autentický
- je unikátní z hlediska ojedinělosti svědectví, které nese, zejména z pohledu historie, etnografie, kulturní antropologie a jiných příbuzných věd
- je reprezentativní vzhledem k podobným statkům v kraji, případně v České republice, pokud jsou podobné statky rozšířeny po celém jejím území.
- je z hlediska historické, kulturní a sociální identity reprezentativní ve vztahu ke společenstvím nebo jiným nositelům statku
- Návrh na zápis statku do Seznamu musí být vyhotoven dle vzoru návrhového a evidenčního listu uvedeného v příloze 1 tohoto Metodického pokynu a zaslán na Regionální pracoviště v elektronické i tištěné verzi.

5. Postup projednávání návrhů na zápis

Návrhy na zápis nemateriálního statku do Seznamu přijímá Regionální pracoviště vždy do konce února kalendářního roku. Regionální pracoviště posoudí došlé návrhy z hlediska formální a věcné správnosti, v případě nedostatků vyzve navrhovatele k doplnění návrhu. Do 31. března kalendářního roku svolá zasedání Odborné komise, která se seznámí s návrhy a navrhne případné posuzovatele pro externí odborné posouzení jednotlivých návrhů. Odborná komise do 31. května kalendářního roku vyhodnotí návrhy s přihlédnutím k odborným posudkům. Následně doporučí radě Středočeského kraje návrh na zápis do Seznamu, která ho schválí do 31. října příslušného roku. Regionální pracoviště na základě usnesení rady kraje provede zápis nemateriálního statku do Seznamu, dále tuto skutečnost oznámí nositeli statku a navrhovateli, a to do 30. listopadu kalendářního roku.

6. Zápis do Seznamu nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky

Návrh na zápis nemateriálního statku do Seznamu ČR podává po předcházejícím schválení radou kraje Regionální pracoviště. Návrh se podává do konce února příslušného kalendářního roku. Podmínkou pro zápis do Seznamu ČR je zápis nemateriálního statku do Seznamu.

7. Periodická kontrola dokumentace

Regionální pracoviště provede jednou za pět let s případnou pomocí členů Odborné komise

či schválených expertů u každého nemateriálního statku zapsaného do seznamu kontrolu s cílem zjistit jeho aktuální stav. O nových skutečnostech informuje Odbornou komisi. Zjištění se zaznamenává do návrhového a evidenčního listu.

8. Označení nemateriálního statku zapsaného do seznamu za ohrožený

Zjistí-li Regionální pracoviště, že je nemateriální statek zapsaný do Seznamu v ohrožení, oznámí to Odborné komisi a doporučí opatření k nápravě zjištěného stavu, Odborná komise případně navrhne označit stav za ohrožený. Tuto skutečnost zanese Regionální pracoviště do Seznamu. Za ohrožený se považuje nemateriální statek:

- jehož nositel nemá žádné pokračovatele
- který se využívá pouze pro komerční účely, čímž ztrácí svoji původní funkci, formu i obsah
- jehož autenticita je ohrožena množstvím cizorodých prvků
- který přestal být reprezentativní vzhledem k podobnosti statků, jiným nositelům nebo ve vztahu ke společenstvím

U statku označeného a evidovaného za ohrožený se provádí periodická kontrola dokumentace jednou za tři roky.

9. Označení nemateriálního statku zapsaného do Seznamu za zaniklý

V případě, že nemateriální statek zapsaný do Seznamu je označen za ohrožený a nápravná opatření se ukážou jako neúčinná a statek přestane prakticky existovat, doporučí Odborná komise radě Středočeského kraje označit statek za zaniklý. Po schválení radou kraje se tato skutečnost zanese do Seznamu; statek se ze Seznamu nevyřazuje, pouze se označí za „zaniklý“.

10. Závěrečné ustanovení

Náklady spojené s vedením a administrací Seznamu včetně nákladů na činnost Odborné komise a posuzovatelů jsou hrazeny z prostředků Regionálního muzea v Kolíně, přičemž tuto skutečnost Středočeský kraj zohlední při stanovení jeho příspěvku na provoz muzea.

Návrh složení Odborné komise Rady Středočeského kraje pro zápis nemateriálních statků do Seznamu:

1. odborný pracovník Regionálního muzea v Kolíně (Regionální odborné pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu Středočeského kraje)
2. odborný pracovník Hornického muzea Příbram
3. odborný pracovník Středočeského muzea v Roztokách u Prahy
4. odborný pracovník Polabského muzea Poděbrady
5. odborník v oblasti etnografie – zaměření na nemateriální kulturu
6. Člen Rady Středočeského kraje
7. Pracovník Odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Středočeského kraje

Příloha č. 2**Metodický postup pro udílení titulu „Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje“****článek I.**

Území Středočeského kraje, je velmi bohaté na projevy tradiční lidové kultury. Její součástí tvoří tradiční rukodělná výroba, která dala vzniknout tisícům artefaktů, jež se staly součástí národního kulturního dědictví. Středočeský kraj s vědomím nutnosti podpory uchování a dalšího rozvoje těchto hodnot, ve smyslu Usnesení Vlády České republiky ze dne 13. ledna 2016 č. 10 ke Koncepci účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na období 2016 – 2020, v souladu s výzvou UNESCO „Žijící lidské poklady“ a ve vztahu k udělování celostátního titulu „Nositel tradice lidových řemesel“ uděluje titul "Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje" (dále jen "titul") jako formu veřejného uznání a podpory těm, kdo se snaží udržet znalosti a dovednosti nutné pro provozování tradičních rukodělných technologií, účinně a kvalifikovaně je prezentovat a předat je dalším generacím.

článek II.

- 1) Titul je určen osobám, které dokonale ovládají dovednosti, postupy a technologie tradiční rukodělné výroby a přiměřeně svým možnostem předávají tyto znalosti budoucím generacím a prezentují své výrobky na veřejnosti.
- 2) Titul může být udělen pouze občanům České republiky s trvalým pobytem na území Středočeského kraje.
- 3) Titul může být udělen výrobcům činným v oborech tradiční rukodělné výroby, které jsou zásadním způsobem ohroženy, či jim přímo hrozí zánik.
- 4) Pro účely tohoto statutu se jednotlivé obory tradiční rukodělné výroby vymezují podle základního materiálu, z něhož jsou vyrobeny výrobky v daném oboru, s uvedením příkladu výrobních technik, takto:
 - hlína - černá hrnčína, glazovaná hrnčína, fajánse, kamnářství apod.,
 - sklo - foukané a tvarované sklo, malba na sklo, práce s korálky apod.,
 - kámen - kamenictví, kamenosochařství, výroba brousku apod.,
 - kov - kovářské práce, kutí, odlévání, ciselování apod.,
 - pletiva - pletení ze slámy, z orobince, z proutí a z loubku apod.,
 - dřevo - štípání, dlabání, soustružení dřeva, zdobení kovem, řezbářství apod.,
 - textil - vázání na modle, tkaní na destičkách, ruční tkaní v různých vazbách, výšivka, krajkářství, modrotisk, batika, výroba krojů, krojových součástí a obuvi,
 - materiály živočišného původu, které nejsou primárně určeny ke konzumaci jako potraviny - ševcovství, brašnářství, řemenářství, výroba kostěných, perleťových a rohovinových knoflíků, spínadel a ozdob, zdobení kraslic apod.,
 - pečivo – obřadní apod.,
 - vinařství, pivovarnictví.

článek III.

- 1) O udělení titulu rozhoduje Rada Středočeského kraje a na základě doporučení komise ustavené podle článku IV. tohoto statutu.

- 2) Časová osa udělování titulu „Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje“
 - vyhlášení možnosti předkládat návrhy na udělení titulu v lednu příslušného roku
 - uzávěrka podávání návrhů pro udělení titulu do konce března příslušného roku
 - posuzování přihlášených výrobků, kontakt s jejich autory, práce komise v terénu do konce května příslušného roku
 - následné projednání návrhu v orgánech kraje.
 - předání ocenění příslušného roku
- 3) Rada Středočeského kraje uděluje výrobcí titul na dobu neurčitou resp. doživotně. Rada Středočeského kraje však může titul odejmout na základě doporučení komise, koná-li nositel titulu v rozporu s článkem VIII. tohoto statutu.
- 4) Udělení titulu se osvědčuje jmenovacím dekretem se znakem Středočeského kraje a podpisem hejtmána. Vzor dekretu je uveden v příloze k tomuto statutu.
- 5) Finanční odměna pro jednoho oceněného v daném roce je 10 000 Kč a bude zajištěna z rozpočtu Regionálního muzea v Kolíně, p.o.
- 6) Titul je udělován jednou ročně.

článek IV.

Regionální odborné pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu ustanoví pro kvalifikované posuzování návrhu na udělení titulu Komisi pro tradiční lidovou kulturu sestavenou z odborníků v oborech lidové kultury a národního kulturního dědictví.

článek V.

Při posuzování návrhu na udělení titulu komise posuzuje každého kandidáta podle toho, zda a v jaké míře, jsou splněna následující kritéria:

- rukodělná činnost kandidáta je v daném oboru výjimečným nebo jedinečným dokladem tradiční technologie či tradiční lidové techniky ohrožené zánikem,
- předávání dovedností a zkušeností následovníkům,
- prezentování svých výrobků na veřejnosti,
- souhlas se spoluprací při pořizování dokumentace užívaných postupů a dovedností pro pověřenou organizaci při záruce všech autorských práv kandidáta,
- vysoká estetická a užitná hodnota výrobku,
- dodržování tradiční technologie
- užití tradičního materiálu na zhotovení výrobku a jeho tradiční úpravu,
- uplatnění tradičního tvarosloví předmětu, čistota provedení,
- dodržení povrchové úpravy, dekoru a barevnosti odpovídající tradici,
- opakování tradičních vzorů nebo předloh,
- úroveň ovládnutí tradičních postupů a dovedností v rukodělné výrobě.

článek VI.

- 1) Návrhy na udělení titulu mohou předkládat vědecké a odborné instituce, muzea, občanská sdružení, jiné neziskové a zájmové organizace, fyzické osoby, působící v daném oboru, orgány státní správy a samosprávy.
- 2) Regionální pracoviště vede a aktualizuje Seznam oceněných, vyřizuje agendu spojenou s vypsáním udělení titulu. Přípravuje návrhy pro projednání Odborné komise, zadává odborné posudky posuzovatelům určeným Odbornou komisí, posuzuje předložené návrhy z hlediska jejich věcné správnosti. Při předkládání návrhů a dalších podkladů radě kraje spolupracuje s muzei, která jsou zřizována Středočeským krajem, s Odborem kultury a památkové péče Krajského úřadu Středočeského kraje a případně s dalšími jednotlivci a institucemi.

- 3) Návrhy na udělení titulu se podávají Regionálnímu odbornému pracovišti pro péči o tradiční lidovou kulturu, a to písemnou nebo elektronickou formou. Součástí návrhu je obrazová dokumentace výrobků, případně jejich reprezentativní ukázka, které se po posouzení vracejí kandidátovi. Náležitosti návrhu jsou uvedeny v příloze tohoto metodického pokynu.
- 4) Návrhy se podávají Regionálnímu odbornému pracovišti pro péči o tradiční lidovou kulturu vždy podle harmonogramu podle čl. III. bod 2).
- 5) Regionální odborné pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu zpracuje nominační list s komplexní dokumentací k jednotlivým návrhům na základě odborných výzkumů a vyžádaných expertních vyjádření.
- 6) Dokumentaci, zahrnující písemné, obrazové, případně trojrozměrné doklady, předává Regionální odborné pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu komisi spolu s Nominačním listem, jehož vzor je uveden v příloze k tomuto statutu.
- 7) Doporučení komise na udělení titulu je Radě Středočeského kraje předkládáno prostřednictvím Odboru kultury a památkové péče.

článek VII.

- 1) Nositel titulu má právo zejména:
 - Užívat zdarma na výrobku a propagačních materiálech označení administrované pověřenou organizací ve shodě se zákonem č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou Úřadu průmyslového vlastnictví č. 213/1995 Sb. Označení může užívat pouze na výrobku v tom řemeslném oboru, v němž mu byl titul udělen, a který je v souladu s kritérii dle čl. V tohoto metodického pokynu. Použití označení na jiných výrobcích je nepřípustné a může být důvodem k odebrání titulu.
 - Na uveřejnění jména, výrobku a dalších informací souvisejících s titulem na www stránkách Středočeského Kraje, Regionálního odborného pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu a případně i Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici.
- 2) Nositel titulu může být v případě splnění kritérií nominován k udělení celostátního titulu „Nositel tradice lidových řemesel“.

článek VIII.

Nositel titulu má povinnost zejména:

- konat tak, aby nebylo poškozeno dobré jméno titulu a označení,
- užívat označení pouze na výroby z oboru, v němž mu byl titul udělen,
- poskytnout Regionálnímu odbornému pracovišti pro péči o tradiční lidovou kulturu informace pro dokumentaci udělování titulu, předávat znalosti a zkušenosti z oboru přiměřené svým možnostem.

článek IX.

- 1) Udělení titulu se zapisuje do rejstříku, při respektování Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES.
- 2) Rejstřík administruje Regionální odborné pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu. V rejstříku bude uvedeno pořadové číslo dekretu, jméno, příjmení a adresa nositele titulu, obor, za který byl oceněn a signatura dokumentace, která byla podkladem k doporučení pro udělení titulu a je uložena u pověřené organizace do vyhlášení nové soutěže.

- 3) V případě odejmutí titulu nebo úmrtí nositele se záznam v rejstříku doplní o tuto skutečnost.

článek X.

Náklady na zajištění udílení ceny a náklady spojené se slavnostním udělením titulu jsou součástí rozpočtu Regionálního muzea v Kolíně, p.o.